

Større klimaindsats og transparens fra EKF Danmarks Eksportkredit

Miljøorganisationen Vedvarende Energi, 2. marts 2020

Danmarks Eksportkredit (EKF) er i praksis en af de mest grønne eksportkreditgivere i verden med en stor andel vedvarende energi i porteføljen. I 2018 gav EKF åleledes garantier til vindkraftanlæg for 25 milliarder kr, hvilket udgjorde 75% af nye garantier det år. EKF følger også en række internationale retningslinjer, herunder OECD's "Common Approaches" ⁱ, som giver retningslinjer for nationale eksportkreditorganisationer for åbenhed og for anden praksis på en række andre områder. Alligevel er der god grunde til at styrke EKF's klimaprofil og øge transparensen, både med egne indsatser og i samarbejde med andre landes eksportkreditgivere. Dette notat gennemgår nogle eksempler på hvad der kan gøres, sammenligner med andre progressive landes planer og giver tilslut en række anbefalinger.

Klimaindsats

Specifikt på Klimaområdet følger EKF en OECD "sector understanding" som EU tilsluttede sig i 2015, hvorefter støtte (incl. lån, garantier m.v.) til kulkraft blev begrænset fra starten af 2017ⁱⁱ. Aftalen omfatter også modernisering af og udstyr til eksisterende kulkraftværker og kan derfor være med til at begrænse levetiden for ældre, mindre effektive kulkraftværker. Aftalen skal efter planen vurderes i juni 2019 med henblik på at stramme kravene i en anden fase, der skal starte 1/1 2021. Aftalen begrænser ikke støtte til kulminer eller andre anlæg til udvinding og brug af fossil energi.

Transparens

EKF offentliggør de sociale og miljømæssige risikovurderinger for kategori A projekter 30 dage før beslutningen skal tages og følger dermed OECD Common Approaches. Til gengæld forsvinder teksten efter beslutningen er taget fra EKF's hjemmeside. Efter støtte er bevilget oplyser EKF om projekter i kort form, dog med visse undtagelser. Projekterne kategoriseres bl.a. efter miljømæssige og sociale effekter; men ikke efter klimabelastning. Der oplyses ikke om monitorering af projekternes effekter på f.eks. miljø og sociale effekter.

Som en del af behandlingen af ansøgninger foretager EKF en miljømæssig og social vurdering (en screening) af projekter; baseret på IFC Performance Standards; men EKF baserer ikke sin vurdering på **egne** politikker.

Samlet er EKF's transparens mindre end en række andre landes eksportkreditorganisationer, og det bør derfor overvejes om EKF skal øge transparens i lighed tilsvarende.

Den europæiske ombudsmand har vurderet EU Kommissionens årlige vurdering af nationale eksportkreditorganisationer og har konkluderet at vurderingerne bør indeholde en detaljeret vurdering af eksportkreditorganisationernes håndtering af miljøforhold og menneskerettigheder. Eksportkreditorganisationer har i deres mandat at give finansiel støtte til virksomheder som handler med og investerer i lande, hvor der er store kommercielle risici, og hvor der også er problemer med menneskerettigheder og miljøbeskyttelse. De har derfor et særligt ansvar.

EKF's årsrapport og CSR - principper berører ikke overholdelse af støttemodtageres overholdelse af kriterier for miljø og nævner ikke muligheden for at gøre indsigelser mod projekter, hvis de skader lokalsamfund eller miljø. EKF's hjemmeside giver kontakt til CSR-afdelingen; men har ikke klare retningslinjer for hvordan EKF vil behandle klager over problemer ved projekter med EKF støtte.

Begrænsninger og krav til eksportstøtte, en sammenligning af de progressive.

En række andre nationale eksportkreditorganisationer har de seneste år begrænset deres investeringer i fossil energi yderligere. De mest progressive lande, udover Danmark, mht. klima og miljø indenfor eksportkreditter m.m. er Canada, Nederlandene, Sverige og Storbritannien. I den følgende tabel er en oversigt over hvad de gør udover at følge de fælles EU og OECD regler og retningslinjer.

Land Organisation	Danmark EKF	Canada EDC	Nederlandene ADSB	Sverige* EKN, SEK
Env & Social Policy	Ikke egen, men bruger IFC Standards and Guide.	Ja, egen guideline	Ja, policy document	Ja, SEK har egne bæredygtighedsstrategier, miljøstrategi EKN: Policy on CSR
Information disclosure policy	Ikke egen, men gennemfører "Common approach" ex.kautionser ⁱⁱⁱ	Ja, egen politik	Ja, egen politik ^{iv}	Ikke egen, men gennemfører "Common Approach"
Sustainability Report	CSR i årsrapport uden klimaeffekt af projekter	CSR i årsrapport, planlægger rapportering af klimaeffekter	Ja, rapporterer klimainitiativer, mere under udvikling	SEK: Ja, er med i årsrapport, SEK opgør klimaeffekt af grønne investeringer
Climate Policy	Nej	Ja	På vej, efter beslutning i Parlament	Klimastrategi med stop for kredit til udvinding af fossil energi fra 2022 Miljøpolitik omfatter i dag klima SEK: ingen kulraft, fossile udvinding mindre end 5% EKN: Fra 31/12 2020 ingen kulminer, kultransport Ingen fracking eller anden ukonventionel olie og gasudvinding
TCFD Recommend. ^v	Nej	Ja	Nej	Ja, svenske stat
Human rights due diligence and screening	Nej	Ja	Nej	SEK: Politik med screening i risikoområder m.m. EKN: Følger FN & OECD-retningslinjer
Grievance mechanism	Nej	Ja	Ja	SEK: Nej, og EKN har egen whistle-blower center

* Den nye svenske eksportstrategi (se side 3) er ikke medtaget i oversigten, da den endnu ikke er implementeret.

Specifikke klimatiltag i progressive lande

Canadiske EDC har i januar 2019 indført en klimapolitik^{vi}. Hovedpunkterne er:

- Ingen ny finansiering af kulkraftværker, kulminer til kraftværkskul, eller specifik kulrelateret infrastruktur (f.eks, kulterminaler i havne)
- Ingen finansiering til firmaer, hvor kulkraft eller udvinding af kraftværkskul udgør mere end 40% af deres indtægter (dog mulighed for undtagelser op til 60%)
- Monitorering af carbon (emissions) intensiteten af låneporteføljen fra 2019 (definition af carbon intensitet er ved at blive fastlagt)
- I 2020 skal der sættes mål for at reducere carbon-intensiteten af låneporteføljen
- Øget åbenhed om carbon-relaterede risici og muligheder, i forlængelse af implementering af TDFC
- Klimaspørgsmål, herunder carbon-intensitet, skal integreres i eksisterende vurderinger af risici

Sverige har i december 2019 vedtaget en eksportstrategi¹, som bl.a. indeholder:

- De svenske eksportkreditorganisationer EKN og SEK skal vurdere hvordan svensk og international eksportkredit kan bidrage til tydelig omstilling og kraftigt mindskede udledninger af drivhusgasser.
- Kreditgivningingen skal tilpasses til at følge Paris Aftalen og ikke skabe fastlåsnings i fossilt energiforbrug. Det gøres bl.a. ved senest i 2022 at ophøre med at give svenske eksportkreditter til efterforskning og udvinding af fossile brændsler. Svensk eksportkredit skal også gøres mere transparent.
- Sverige vil arbejde for at internationale og europæiske retningslinjer for eksportkreditter o.a. handelsfinansiering bidrager til en bæredygtig udvikling og opfyldelsen af Paris Aftalen.
- Sverige vil også arbejde for at frihandelsaftaler mellem EU og tredjelande tager hensyn til miljø og bæredygtighed incl. Paris Aftalen.
- EKN har fulgt op på eksportstrategien med egne. mere vidtgående regler. For kul er der stop for alle garantier til eksport til kulkraftværker og fra 31/12 2020 også til efterforskning, udvinding og transport af kul. For olie og gas er der stop for eksportgarantier til ukonventionel udvinding af olie og gas, f.eks. fracking.²

Frankrig har med landets finanslovsaftale 2020 (vedtaget 28/12 2019) øget miljø-og klimahensyn i eksportkreditterne³. Aftalen omfatter:

- Statsgarantier til eksport må ikke dække efterforskning, udvinding eller produktion af kul eller produktion af energi baseret på kul (dvs. kulfyrede el-og varmegværker), på nær installationer, der reducerer miljøbelastninger fra energianlæg (el-og varmegværker) uden at forlænge anlæggenes levetider.

¹ Se <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/12/presentation-av-ny-export-och-investeringsstrategi-for-fler-jobb-i-hela-landet/>

² Se <https://www.ekn.se/en/about-ekn/newsroom/archive/2020/pressmeddelanden/coal-mining/> og appendix 1 i <https://www.ekn.se/globalassets/dokument/styrning/en/ekn-sustainability-policy-2019-with-appendix.pdf>

³ Artikel 205 i Frankrigs finanslovsaftale, som kan læses her: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000039683923&dateTexte=&categorieLien=id#JORFARTI000039684001>

- Statsgarantier må ikke dække lån for udenlandske købere for at betale for eksport til brug til efterforskning, udvinding eller produktion af flydende eller gasformige kulbrinter med brug af fracking eller andre ukonventionelle metoder.
- Statsgarantier må ikke dække lån for udenlandske købere for at betale for eksport til brug for produktion af flydende kulbrinter, hvor der er rutinemæssig flaring af samproducerede gasser
- Hvis de omfattede aktiviteter (hvortil der ønskes eksportkreditter) potentielt giver større eller permanente negative miljømæssige eller sociale effekter, skal en komite med en repræsentant for Miljøministeriet og en repræsentant for Energiministeriet godkende (lånegarantien).
- I en årlig rapport, skal det fremgå hvilke energiprojekter, der er blevet støttet med eksportgarantier, og for hvert projekt garantiens størrelse modtagerland, involverede firmaer, væsentligste sociale og miljømæssige effekter, samt, hvor det er relevant, tiltag til at minimere, ændre eller korrigere disse (negative) effekter.
- Den franske regering skal inden 30. september 2020 udarbejde rapporter til Nationalforsamlingen (Parlamentet) med:
 - Definition af en metode til at udvikle sociale og miljømæssige normer for projekter, der støttes med offentlige eksportgarantier og som direkte har større eller permanente negative sociale eller miljømæssige virkninger.
 - Scenarier for at udfase offentlige eksportgarantier til projekter til forskning og udvinding af nye olie og gasfelter. Rapporten skal angive virkningen af dette for den globale energiomstilling, for udviklingen af olie- og gasproducerende lande, og for den franske industri.
 - Støtte til eksport af vedvarende energi med eksportgarantier. Der skal angives andelen af garantier til vedvarende energi af den samlede portefølje af garantier, barrierer og muligheder for at fremme og støtte eksport af vedvarende energi.

Andre lande arbejder også med nye klimainitiativer, bl.a.:

- Hollands ADSB planlægger en konsultation med civilsamfundet om hvordan institutionen kan gøre sin portfolio grønnere. Parlamentet har besluttet at landet skal have en klimastrategi for sin eksportkredit
- Den franske regering støtter en væsentlig stramning af OECD "sector understanding" for kul og, øget transparens omkring kreditter til fossil energi.

Forslag til dansk indsats

Vi bør i Danmark overveje om EKF skal indføre (yderligere) retningslinjer til begrænsning af investeringer i fossil energi? Desuden bør Danmark indgå i samarbejde med andre progressive lande om en koordinering af retningslinjer for at begrænse eksportkreditter m.m. til investeringer i fossil energiudvinding og forbrug. Overordnet er der aktuelt ved at blive gennemført en ny klimalov i Danmark. Til den anbefaler en række miljø- og udviklingsorganisationer samlet i 92-gruppen at der udover fokus på at nå danske reduktionsmål også fokuseres på andre emissioner, herunder at der i en kommende klimaplan skal overvejes et særligt afsnit om begrænsning af drivhusudledninger som skyldes dansk eksport og danske investeringer i udlandet.

EKF bør styrke sin klimaprofil med en klimapolitik, som den EDC netop har indført. Udover begrænsningen af kulraft og kulminer, bør det overvejes:

- At begrænse og indføre retningslinjer for projekter som giver større udledninger. Det kan være industrialanlæg som cementfabrikker, anlæg med stort elforbrug fra kulkraftværker og f.eks. motorveje.
- Vurdering af drivhusgasintensitet og samlede drivhusgasudledninger ved foreslåede investeringer

- Målsætning om at reducere drivhuseffekt af investeringer, gerne med et mål om at investeringer med EKF støtte 2025 er "netto-nul", dvs. porteføljen af investeringer reducerer drivhusgasser med end de øger dem.
- Øget åbenhed om carbon-relaterede risici og muligheder, i forlængelse af implementering af TDFC
- Klimaspørgsmål, herunder carbon-intensitet, skal integreres i eksisterende vurderinger af risici

EKF bør også arbejde for en stramning af internationale regler for finansiering af anlæg til udvinding eller brug af fossil energi, konkret ved at arbejde for en stramning af den OECD "sector understanding" for kulkraft, som står for at skulle revideres. Den nye klimapolitik for canadiske EDC vil her være et naturligt udgangspunkt. Såfremt alle OECD-landene ikke vil være med, kan der laves fælles retningslinjer for EU-landene og f.eks. Canada.

Endelig bør EKF øge sin transparens ved at følge gode eksempler fra andre landes eksportkreditorganisationer og anbefalinger fra EUs ombudsmand. Det bør bl.a. omfatte en monitorering af projekters miljømæssige og sociale effekter, at der indføres en klar procedure for klager over projekters miljømæssige og sociale effekter og at miljømæssige oplysning om kategori A-projekter forbliver på EKFs hjemmeside efter projekterne er bevilget.

Dette notat er udarbejdet af Gunnar Boye Olesen og er baseret på analyser af Wawa Wang m.fl., begge Miljøorganisationen VedvarendeEnergi. Analyserne er udarbejdet i samarbejde med europæiske civilsamfundsorganisationer incl. Both Ends i Holland.

Kontakt:

- Gunnar Boye Olesen, Politisk koordinator (gbo@ve.dk)
- Wawa Wang, Seniorrådgiver (ww@ve.dk)

ⁱ Recommendation of the (OECD) Council on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence (the "Common Approaches"), as adopted by the OECD Council on Thursday 28 June 2012, <http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=tad/ecg%282012%295&doclanguage=en>

ⁱⁱ Sector Understanding on Export Credits for Coal-Fired Electricity Generation Projects. aftalt 17/11 2015 mellem landene, der er med i OECDs "Arrangement on Officially Supported Export Credits". Ifølge aftalen stoppes støtte til mindre effektive kulkraftværker (med udledninger over 850 g CO₂/kWh) undtagen for U-lande, hvor der kan gives lån m.m. op til 10 år til værker under 300 MW (dog op til 600 MW, hvis er to kraftværksblokke) i op til 10 år. For alle kulkraftværker skal lån m.m. begrænses til 12 år.

ⁱⁱⁱ EKF følger generelt "Common approach" undtagen for kautioner; og fjerner information om projekter efter beslutningen er taget. Der er dog fortsat en online liste over projekter, som pt. medtager projekter tilbage til 2010.

^{iv} Se politik online <https://atradiusdutchstatebusiness.nl/en/documents/44.105.01.e-information-disclosure-policy.pdf>

^vTCFD: Guidelines from the Task Force on Climate-Related Financial Disclosures, agreed 2017 and supported by many private financial institutions and companies including 8 Danish pension funds, Ørsted, Mærsk, Rockwool

^{vi} Se https://www.edc.ca/content/dam/edc/en/non-premium/climate_change_policy_board_final_en.pdf